

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Dato: 19.10.2023

Postboks 5091 Majorstua

Dokumentnummer: 23/9103-8
Deres referanse: aae0de6c-fa17-4253-ab9c-082a70f2f678

0301 OSLO

Saksbehandler: Oddrun Lund

Melding om landstrøm til Balder- og Granefelta - foreløpig høringsuttale fra Karmøy kommune

Vi viser til mottatt melding som er på offentlig høring med uttalefrist 20.10. Vi viser videre til svar fra NVE datert 05.10. om utsatt høringsfrist til etter politisk behandling av kommunens høringsuttale i formannskapet 06.11. Dette brev må anses som en foreløpig høringsuttale fra Karmøy kommune. Politisk vedtak i saken vil bli ettersendt.

Saksfremlegg er klargjort fra administrasjonens side som følger:

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Karmøy kommune ønsker å legge til rette for kraftledning fra land til oljefeltene Balder og Grane, som vil bidra til nasjonale mål om redusert utslipp av klimagasser på norsk sokkel.

Karmøy kommune forutsetter at det legges til grunn en grundig utredning av alternative traseer for kabelføringen og en samlet vurdering av samfunnsnyttene, før konsesjonsbehandling og endelig konklusjon. For Karmøy og Haugalandet er det viktig at samfunnets fremtidige behov for energiforsyning, planer for kraftproduksjon og planer for etablering av kraftkrevende industri ses i sammenheng, og at verdiskaping og vekst i arbeidsplasser vektas mot minst mulig slitasje på areal, natur og miljø. Mest mulig samordning av teknisk infrastruktur både på land og i sjø er viktig, for å redusere inngrep og unngå unødvendig båndlegging av arealer.

Saksutredning

Sammendrag

Karmøy formannskap har til behandling melding om landstrøm til Balder og Granefelta i sørlige Nordsjø. Det utredes 3 ulike trasealternativer, der Karmøy kommune blir mest berørt av alternativ 2 og 3 over land. Alternativ 1 er sjøkabel fra Gismarvik og rundt Karmøya og videre vestover mot oljefeltene.

Karmøy kommune vurderer meldingen og utredningsbehov i forhold til mulige virkninger for naturmangfold, landskap, friluftsliv, kulturminner og kulturlandskap, fiskeri, havbruk og skipsfart, elektromagnetiske felt, landbruk, luftfart, kommunikasjonssystemer og annen infrastruktur, andre naturressurser og naturfare, og beredskap. Næringslivets interesser og øvrige samfunnsinteresser er også relevant.

Karmøy kommune har ønsket en politisk behandling av meldingen, med bakgrunn i andre pågående prosesser på Haugalandet som gjelder kraftforsyning og næringsutvikling.

Bakgrunn for saken

NVE har sendt ut melding om landstrøm til Balder og Granefelta i sørlige Nordsjø datert 04.09.2023.

Søker er Vår energi ASA. Anleggene for landstrøm vil kunne påvirke kommunene Tysvær, Karmøy, Bokn og Utsira i Rogaland.

Orienteringsmøte med Karmøy kommune ble avholdt 22.09. Høringsfrist er satt til 20.10.2023. Karmøy kommune har ved brev datert 25.09 bedt om utsatt høringsfrist da det er ønskelig å behandle saken i Formannskapet som har sitt første møte 06.11.2023. NVE ber i sitt svar datert 05.10. om at kommunen sender foreløpig administrativt hørings svar innen gitt frist, og ettersender politisk vedtak i Formannskapet.

Saks- og faktaopplysninger

NVE ønsker innspill til hvilke utredninger som bør gjennomføres før konsesjonssøknad om bygging og drift av anlegget etter energiloven og havenergiloven blir utarbeidet. Etter høringen vil NVE fastsette et utredningsprogram, som skal dekke nødvendig utredning av konsekvenser for hele kraftforbindelsen fra land og ut til petroleumfeltene. Planlagt fremdrift er at rettskraftig konsesjon kan foreligge i løpet av 2025. Investeringsbeslutning kan bli tatt i 2026. Anlegget vil da kunne settes i drift i 2029.

Høringen gjelder utredningsprogram for tre alternative traseer for landstrøm:

- Alt 1. fra transformatorstasjon på Gismarvik, via jordkabel til Breivika, og sjøkabel ut til petroleumsfelta. Anlegg på land vil ligge i Tysvær kommune, og anlegg i sjø vil ligge i Tysvær, Karmøy, Bokn og Utsira kommuner.
- Alt 2. fra Håvik på Karmøy via jordkabel til transformatorstasjon ved Sjovika (alternativ 2a) eller Kalstø (alternativ 2b), og sjøkabel ut til petroleumsfelta. Anlegga på land vil ligge i Karmøy kommune, og anlegga i sjø vil ligge i Karmøy og Utsira kommuner.
- Alt. 3. fra Håvik på Karmøy via jordkabel til vestsida av Karmøy, sjøkabel ut til Utsira, transformatorstasjon på Utsira, og jord- og sjøkabel ut til petroleumsfelta.

Anlegg både på land og i sjø vil ligge i Karmøy og Utsira kommuner.

Tilkoblingssted til nettet på land er ny transformatorstasjon med kompenseringanlegg i Haugaland næringspark. Alternativ 1. er ifølge meldingen primær utbyggingsløsning, der evt. Karmøy kommune sine sjøarealer vil bli berørt. De to andre alternativene innebærer en samkjøring med planlagt utbygging av vindkraft på Utsira Nord, der Vår Energi og aktuelle aktører kobler seg til en felles stasjon enten på vestsida av Karmøy eller på Utsira. Disse alternativene er kun aktuelle dersom vindkraftutbyggingen på Utsira Nord er tilstrekkelig samkjørt i tid med kraftbehovet på Balder og Grane. Statnett har fått i oppdrag av OED å vurdere en samordnet nettløsning for vind-kraftverkene på Utsira Nord. Dersom Statnett i løpet av høsten 2023 konkluderer med at en samordnet løsning er rasjonelt, så kan de overta alternativ 2 og/eller 3 fra Vår Energi og gå videre med utarbeidelse av konsesjonssøknad og konsekvensutredning for det valgte alternativet.

I alternativ 2 og 3 over Karmøy ses det kun på jordkabel. Det kommer frem av meldingen at det vil være behov for kjørbar veg og annen nødvendig infrastruktur parallelt med kabeltrase på land for fremtidig vedlikehold. Den vil kunne brukes som turveg, på samme måte som gassrørtraseen over Karmøy. Det vil være behov for en byggegrense på 8-10 m langs kabeltraseen. Permanent veg til trafoanlegg inngår i konsesjonssøknad. Det vil være behov for et areal på 15 -25 da til selve trafoanlegget avhengig av løsning. I tillegg vil det være behov for riggområde og evt. massedeponi. De to alternativene vil berøre i overkant av 30 eiendommer.

Vurdering

Kraftledning fra land til oljefeltene Balder og Grane vil bidra til nasjonale mål om redusert utslipp av klimagasser på norsk sokkel som følge av offshore kraftproduksjon.

Det samlede kraftbehovet i regionen er en utfordring særlig for de tyngre industrivirksomhetene som er etablert, men vil også påvirke mulige fremtidige næringsetableringer i Haugalandsregionen. Forsterking av kraftnettet generelt er derfor avgjørende for regionen. Haugaland Næringspark AS på Gismarvik i Tysvær kommune, er Norges største ferdigregulerte næringsområde tilrettelagt for nye store kraft- og arealkrevende industribedrifter. Haugaland Næringspark AS er eid av fem kommuner: Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord og Bokn kommune. Her har tilgangen til elektrisk energi allerede vist seg å være en avgrensende faktor for nye etableringer. Nå er ny stor overføringslinje vedtatt, men som region har vi likevel behov for å være trygge på at det ikke er mangel på energi som stopper eventuelle framtidige planer.

Karmøy kommune har følgende konkrete innspill til utredningstema:

For næringslivet i Haugalandsregionen er det viktig at utredningsprogrammet vurderer hvilken virkning uttaket av elektrisk energi vil ha i regionen, knyttet opp til eksisterende bedrifters planer, samt fremtidige potensielle bedrifter for eksempel i Haugaland næringspark. Vurdering av behov og systemløsning i punkt 7.1. bør i tillegg til de to punktene i meldingen inneholde en beskrivelse og vurdering av virkningen uttaket av energi vil ha i regionen, knyttet opp til eksisterende bedrifters planer, samt eventuelle nye kraftkrevende etableringer.

For Karmøy kommune er det viktig med mest mulig samordning av teknisk infrastruktur både på land og i sjø, for å redusere inngrep og unngå unødvendig båndlegging av arealer. På land er det mange arealinteresser, og Karmøy kommune ønsker å unngå inngrep og restriksjoner over større områder.

Karmøy kommune er opptatt av å samle flest mulig sjøkabler og rørføringer i samme trasser for å begrense ulempene for fiskeri-interessene. I Karmøy kommune er det ca. 160 arbeidsplasser i fiskeri. Dette er viktige arbeidsplasser med gjennomsnittlig høy verdiskaping. Konsekvenser for flere traseer kontra samordning med annen teknisk infrastruktur bør være et utredningstema under punkt 7.5. Alternativ plassering av transformatoranlegg bør også vurderes.

Karmøy kommune har i 2022 gjennomført en kartlegging av viktige landbruks- natur – friluft og kulturlandskap, som vil være et supplement til annet tilgjengelig kunnskapsgrunnlag for å utrede virkninger for miljø og samfunn. <https://kommunekart.com/klient/karm%C3%B8y/arealkartlegging?urlid=9ed2a1df-5d93-4cc7-9852-d2a09e059e1d>.

Trafikale utfordringer og beredskap i anleggsfasen må utredes. Anleggsfase må vurderes ift hensynet til hekkeperioden. For berørte landbruksareal er det viktig at alt areal blir tilbakeført til minst like god tilstand som det var i utgangspunktet, og at tidspunkt for graving gjøres utenom vekstsesongen dersom dette er mulig.

Alternativ 1 - sjøkabel

Alternativ 1 kobles til Statnetts nye transformatorstasjon med kompenseringanlegg innenfor Haugaland næringspark. Trase i sjø følger bileden i Førresfjorden sørover og vil krysse gassrørledningene Åsgard og Statpipe Sleipner og fv553 T- forbindelsen (vegtunnel) under Førresfjorden. Traseen vil vil følge hovedleden igjennom Karmsundet og berøre ferdselsområde og muligens trålfelt i sjø. Sjøkabelen vil også berøre viktige gyteområder. Sjøområdet utenfor Skudeneshavn er viktig for kystfiskerne i kommunen, og er et sjøområde som allerede er utbygd med mange kabler og kryssinger. Også den havgående fiskeflåten opplever krevende forhold i selve Nordsjøen med et voksende kabel- og rørnett.

Sjøområdene rundt Selen er vist som viktig båtutfartsområde og naturområde i kommuneplanens arealdel, og må utredes nærmere. Dersom båndleggingssone i sjø sør for Skudenes berøres må dette evt. utredes.

Alternativ 1 bør oppsummert utredes ift temaene naturmangfold, friluftsliv og fiskeri, havbruk og skipsfart.

Alternativ 2 – jordkabel over Karmøy

Alternativ 2 kobles til Statnetts planlagte transformatorstasjon på Håvik, og innebærer ny trafostasjon med kompenseringanlegg på vestsiden av Karmøy. Det legges ny 420 kV jordkabel over Karmøy. To ulike traseer utredes, 2a med trafostasjon ved Sjovika på Ytraland, og 2b med trafostasjon ved Kalstø.

Kommunedirektøren synes det er positivt at luftledning ikke er en del av utredningsprogrammet, da det ville hatt negativ virkning for landskap og friluftsliv, og andre interesser. Trasene er foreslått i områder med lite boligbebyggelse, men nærføring og mulige konsekvenser ved elektromagnetiske felt for enkelte eksisterende boliger på Vorrå, Ytraland, Håvik og Kalstø, må undersøkes nærmere og evt. utredes. Begge traseene går gjennom næringsområde og områdekonsesjon til Hydro Aluminium på Håvik, og krysser gassrørledningene Åsgard og Statpipe Sleipner og tunneltrase for Fv553 T- forbindelsen. Videre vestover berører alternativ 2a i hovedsak LNF- områder frem til Sjovika. Alternativ 2b går i hovedsak innenfor areal avsatt til gassrørledning med sikringsone.

Trasene som skal utredes berører ikke områder som er vernet etter Naturmangfoldloven. Ledninger på land vil kunne berøre aktive hubrolkaliteter, samt havørn. Dette bør utredes spesielt, og hensyntas både i anleggsfase og plassering. Konsekvenser av inngrep i myr bør utredes, også ift karbonbinding. Fordeler og ulemper for friluftslivet bør vektas.

Alternativ 2a Håvik - Sjovika

Traseen fra Håvik følger Hydrovegen og fv547 sørover og krysser fv547 ved Vorråvågen. Traseen går gjennom kartlagt kulturlandskapsområde Vorråvågen og Helgaberg (se kommunal Infk- kartlegging).

Kulturlandskapselementer i området er lyngmark og diverse Sefrak-registrerte bygninger, potetkjellere, steingarder og ruiner. Av registrerte automatisk fredete kulturminner er det gravhauger, rundrøyser, innhegninger, åkerterrasser, åker, gardfar og rydningsrøyser i området.

Traseen går også gjennom aktivt jordbruksområde mellom Vorrå i sør og Flyplassvegen, med landbrukseiendommer i aktiv drift både på inn- og utmark. Det er av hensyn til kulturlandskap og jordbruk en fordel av traseen i mest mulig grad går langs vegtraseer. Der traseen går parallelt med Fv 547 bør hensynet til fremtidig utvidelse av fylkesvegen vurderes. Rogaland fylkeskommune har utarbeidet en strekningsanalyse, der både utvidelse til 4 felt og sykkelveg med fortau kan være aktuelle tiltak. Etablering av jordkabel må ikke skape utfordringer for planlagte samferdselstiltak.

Videre vestover følger traseen tursti mot Rossavatnet, og går gjennom kartlagt naturområde, friluftsområde og skogområde. Naturområdet er del av Avaldsnes kystlynghei områder som er et stort og delvis sammenhengende naturområde av kystlynghei og leveområde for en rekke arter, som fuglearter, hjort og rådyr. I tillegg er det registrert rødlista plantearter som purpurlyng og solblom.

Friluftsområdet Avaldsnesmarka er et større område som strekker seg mellom fv547 og Ytraland/ Kalstø. Området har mange stier og tråkk, vann, myrområder og fjelltopper. Større deler av området er også skogkledd. De ulike interessene i området må utredes nærmere.

Traseen dreier nordvestover og berører Borgardalen renovasjonsområde i sør, før den følger vegtraseen Borgardalen frem til fv 4826. Traseen går langs fylkesvegen et kort stykke før den krysser vegen og går videre vestover gjennom naturområde og landbruksområde mot Sjovika. Området har betydelige kulturlandskapsverdier med flott beitelandskap, steingarder og et gammelt vegfar som går gjennom dalen. Området er lite preget/har ingen moderne inngrep, og fremstår som et kulturlandskap som er godt tatt vare på. Området benyttes i dag til sauebeite.

Stasjon ved Sjøvika med tilhørende adkomstveg vil sannsynligvis medføre store terrenginngrep og ha betydelig negativ påvirkning på lokalt kulturlandskap og til dels landbruksdrift i området. Det er særlig trase for adkomstveg til anlegget som er konfliktfullt i forhold til kulturlandskap og landbruksinteresser. Alternativ trase for adkomstveg gjennom dette kulturlandskapet kan være nyttig å undersøke. Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner i området fra Sundsvegen og ut til Sjøvika, men potensiale for funn av automatisk fredete kulturminner bør undersøkes nærmere. Naturinteresser i området må utredes nærmere. Kartlegging av naturtyper og fuglearter og krav til å unngå anleggsvirksomhet i hekkeperioden kan være aktuelt.

Alternativ 2a bør oppsummert utredes ift temaene naturmangfold (naturtyper, vegetasjon, fugl og andre dyrearter), landskap, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv, landbruk og andre naturressurser og naturfare og beredskap. Alternativ trase for adkomstveg bør også vurderes og evt. utredes.

Alternativ 2b Håvik - Kalstø

Traseen fra Håvik går på sørsiden av tunneltrase for T- forbindelsen, krysser fv547 og kollektivterminalen på Håvik, og går videre vestover nord for Håvik skole og boligbebyggelse. Den følger i hovedsak eksisterende høyspenttrase mellom Håvik og Meland. Området mellom Håvik stasjon og fv547 er kartlagt som viktig naturområde og landbruksområde. Disse interessene må utredes nærmere, særlig ift konsekvenser av anleggsdrift i hekkeperioden. Naturområdet Håvik - Myrvang – Kolstøvågen er et viktig område for fugl. Det grunne, lune sjøområdet i kombinasjon med eng- og beitemark helt ned til fjæra, tiltrekker seg både lokale hekkefugler og fremmede, næringsøkende gjester på trekk og overvintring. I tillegg finnes det mye næringsrik myr og beite i sør, noe som også lokker til seg både fugler og dyr. Landbruksområdet Vorrå – Våge er et aktivt jordbruksområde, med god mosaikk av ulike typer jordbruksareal. Området består av landbrukseiendommer med aktiv drift både på inn- og utmark.

Fra gassanlegget på Snurrevarden ligger trase 2b i samme trase som gassrørledningen frem til avkjørselen til gassanlegget på Kalstø. Gasstraseen er sikret som område for tjenesteyting – gassrørledning med sikringsone i kommuneplanen. Gassco vil ha behov for å sikre at gassrørledningen og vedlikeholdssystemer av denne ikke påvirkes av en evt. kraftkabel. Mulige konsekvenser ved elektromagnetiske felt, tekniske utfordringer, risiko og sårbarhet og behov for avstand og isolering mot gassrørledningen må utredes. Det er etablert turveg over gassrørledningen, som også benyttes til vedlikehold. Traseen krysser fv 4824 ved Varden. Traseen går også gjennom flyplassens restriksjonsområde, evt. potensielle konflikter bør undersøkes.

Gasstraseen går gjennom kartlagt jordbruksområde, friluftsområde, naturområde og skog. Dersom nødvendig avstand til gassrørledningen gjør at kabeltraseen må legges utenfor område avsatt til område for tjenesteyting – gassrørledning, må konsekvenser for disse interessene utredes nærmere.

Trassen går videre langs fv4824 Kalstøvegen til landfall ved Kalstø, 4-500 m nord for gassanlegget.

Området er kartlagt som viktig jordbruksområde og naturområde. Disse interessene må utredes nærmere. Jordbruksområde Sund – Kalstø er et aktivt jordbruksområde med mye innmarksbeite. Naturområdet er del av Avaldsnes kystlyngheiområder som er et stort og delvis sammenhengende naturområde av kystlynghei og leveområde for en rekke arter. Den siste delen av trasèen fra Kalstøvegen og mot vest kan også berøre kulturlandskap, og plassering bør gjennomføres skånsomt ift terreng og evt. kulturmiljøverdier.

Alternativ 2b bør oppsummert utredes ift temaene naturmangfold (naturtyper, vegetasjon, fugl og andre dyrearter), friluftsliv, kulturminner og kulturmiljø, elektromagnetiske felt, landbruk, luftfart, kommunikasjonssystemer og annen infrastruktur, og andre naturressurser og naturfare og beredskap.

Alternativ 3

Alternativ 3 berører Karmøy kommune tilsvarende som alternativ 2.

Kommunedirektørens konklusjon

Kraftledning fra land til oljefeltene Balder og Grane vil bidra til nasjonale mål om redusert utslipp av klimagasser på norsk sokkel som følge av offshore kraftproduksjon. Alternativ 2 og 3 vil, dersom de blir valgt, samordnes med Utsira Nord, og inngå som del av det overordnede kraftnettet i regionen.

Det forutsettes at det legges til grunn en grundig utredning av alternative traseer for kabelføringen og en samlet vurdering av samfunnsnyttene før konsesjonsbehandling og endelig konklusjon.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Energi- og havenergiloven

Havenergi- og havenergiloven

Vedlegg:

Melding - Balder Grane

Med hilsen

Oddrun Lund
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.